

Förbindelserna mellan Europeiska kommissionen och de nationella parlamenten

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet beslutade den 4 december 2012 att ge bl.a. justitieutskottet tillfälle att yttra sig över EU-kommissionens årsrapport 2011 om förbindelserna mellan Europeiska kommissionen och de nationella parlamenten (KOM(2012) 375) i de delar den berör justitieutskottets beredningsområde.

Justitieutskottet har beslutat att yttra sig över de delar av årsrapporten som berör utskottets beredningsområde. Utskottet uppmanar kommissionen att presentera det lagstiftningsförslag om den demokratiska kontrollen av Europol på grundval av artikel 88 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt som kommissionen åtagit sig att anta.

Utskottets överväganden

EU-kommissionens årsrapport 2011

EU-kommissionen hänvisar i sin årsrapport 2011 om förbindelserna mellan Europeiska kommissionen och de nationella parlamenten (KOM(2012) 375) bl.a. till att förberedelserna för det kommande lagstiftningsförslaget om den demokratiska kontrollen av Europol på grundval av artikel 88 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) kommer att intensifieras under 2012. Kommissionen nämner i detta sammanhang bl.a. det högnivåmöte som hölls mellan kommissionen, de nationella parlamenten och Europaparlamentet i april 2012.

Utskottets ställningstagande

Justitiekommittén ser positivt på kommissionens vilja att inkludera de nationella parlamenten i de förberedande diskussionerna inför det kommande lagförslaget och om olika samarbetsformer för den parlamentariska kontrollen av Europol. Sedan kommissionen presenterade sitt meddelande om förfarandena för kontrollen av Europol i december 2010 har företrädare för justitiekommittén därför deltagit vid ett flertal möten ägnade åt detta tema, senast vid högnivåmötet i april 2012.

Enligt bilagan till kommissionens arbetsprogram för 2012 (KOM(2011) 777) skulle ett lagstiftningsförslag baserat på artikel 88 EUF antas under 2012. Utskottet noterar dock att antagandet av ett förslag har skjutits upp och att kommissionen vid utgången av 2012 fortfarande inte har presenterat något förslag om den demokratiska kontrollen av Europol med grund i artikel 88 i EUF-fördraget. Justitiekommitténs kansli har genom kontakter med kommissionen fått uppgifter om att interna förberedelser tagit längre tid än förutspått men att man har för avsikt att anta ett förslag under första delen av 2013. Utskottet uppmanar kommissionen att hålla fast vid denna målsättning för att undvika ytterligare förseningar.

När det gäller det kommande förslagens innehåll vill utskottet avvakta med mer ingående synpunkter till dess ett konkret förslag har presenterats. Utskottet vill dock redan nu påminna om de övergripande synpunkter utskottet har uttryckt i tidigare sammanhang, exempelvis i sitt utlåtande om kommissionens meddelande om förfarandena för den kontroll av Europols verksamhet som Europaparlamentet utför under medverkan av de nationella parlamenten, KOM(2010) 776 (utl. 2010/11:JuU21).

Utskottet anser att det är viktigt att det finns en parlamentarisk övervakning av verksamhet som är inriktad mot brottsbekämpning. Detta gäller såväl Europol som Eurojust. En sådan övervakning är särskilt viktig eftersom denna typ av verksamhet ofta inkräktar på medborgarnas grundläggande fri- och rättigheter, t.ex. skyddet för den personliga integriteten.

Enligt utskottet är det viktigt med en parlamentarisk kontroll av att balansen mellan åtgärder för att skydda medborgarna och åtgärder till skydd för den enskildes rättigheter upprätthålls.

När det gäller formerna för den parlamentariska kontrollen bör den vara enkel, snabb och konkret, och det bör inte inrättas några nya myndigheter för detta ändamål. Kontrollen bör i huvudsak vara inriktad på att följa upp resultat och strategier, snarare än att vara inriktad på kontroll av enskilda beslut.

Utskottet stöder kommissionens förslag att inrätta ett gemensamt interparlamentariskt forum för detta ändamål. Det är dock viktigt att vart och ett av de nationella parlamenten och Europaparlamentet deltar på lika villkor och att organet är just gemensamt.

I likhet med kommissionen anser utskottet att det i en framtida förordning är viktigt att sörja för en lämplig åtskillnad mellan lagstiftande och verkställighet, varför det inte är lämpligt att Europaparlamentet utses ledamöter i Europols styrelse. Utskottet anser vidare, för att undvika att utnämningen blir en politisk process, att Europols direktör bör utses av dess styrelse och inte av rådet eller av Europaparlamentet.

Avslutningsvis förutsätter utskottet att kommissionen i sitt arbete med att ta fram ett lagstiftningsförslag beaktar de slutsatser som framkommer av utvärderingen av nu gällande rådsbeslut om Europol och att förslaget åtföljs av en konsekvensanalys och tydlig formulering med avseende på subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna.

Stockholm den 31 januari 2013

På justitieutskottets vägnar

Morgan Johansson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Morgan Johansson (S), Johan Linander (C), Krister Hammarbergh (M), Ewa Thalén Finné (M), Kerstin Haglö (S), Anti Avsan (M), Christer Adelsbo (S), Jan R Andersson (M), Elin Lundgren (S), Arhe Hamednaca (S), Caroline Szyber (KD), Richard Jomshof (SD), Lena Olsson (V), Carl-Oskar Bohlin (M), Mattias Jonsson (S), Agneta Börjesson (MP) och Jan Ertsborn (FP).